

Sygn. akt II S 3/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wojciech Vogt

Sędziowie: SSO Barbara Mokras – spr.

SSO Janusz Roszewski

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi B. M., D. M., K. M. i R. M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie Sądu Rejonowego w Kępnie Wydział VI Cywilny Zamiejscowy z siedzibą w O., sygn. akt VI Ns 461/13

postanawia:

oddalić skargę.

Sygn. akt II S 3/14

UZASADNIENIE

W dniu 23 grudnia 2013 r. B. M., D. M., K. M. i R. M. wystąpili o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w Kępnie Wydział VI Cywilny Zamiejscowy z siedzibą w O., prowadzonej pod sygn. akt VI Ns 461/13, oraz o przyznanie im solidarnie od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w kwocie 4.000 zł.

W uzasadnieniu podniesiono, że w sprawie, będącej przedmiotem niniejszego postępowania, sąd orzekający wydał w dniu 17 września 2013 r. postanowienie w przedmiocie ustanowienia na rzecz skarżących pełnomocnika z urzędu i w tym celu zarządził zwrócenie się o jego wyznaczenie do właściwej rady adwokackiej, które to zarządzenie, bez uzasadnionej przyczyny, nie zostało wykonane przez okres trzech miesięcy. Skarżący wskazali przy tym, że długotrwały proces naraża ich na wymierne straty.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 24 kwietnia 2013 r. do Sądu Rejonowego w Kępnie Wydział VI Cywilny Zamiejscowy z siedzibą w O. wpłynął wniosek K. T. o stwierdzenie, że wnioskodawczyni nabyła z dniem 4 lutego 2002 r. przez zasiedzenie własność wskazanych przez nią nieruchomości, wskazując jako uczestników postępowania B. M., D. M., K. M. i R. M.. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt VI Ns 461/13. W dniu 27 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Kępnie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny w O. wydał postanowienie w przedmiocie zwolnienia wnioskodawczyni od kosztów sądowych. W tym samym dniu wyznaczył termin rozprawy na dzień 17 września 2013 r. Na przedmiotowej rozprawie sąd rozpatrujący sprawę uwzględnił wniosek uczestników postępowania o ustanowienie dla nich pełnomocnika z urzędu, wskazując, że ustanowionego pełnomocnika wyznaczy Okręgowa Rada Adwokacka w P.. W tym samym dniu sąd orzekający zarządził zwrócenie się do przedmiotowego organu o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu dla uczestników postępowania. Zarządzenie to zostało wykonane w dniu 21 listopada 2013 r.

W piśmie z dnia 13 grudnia 2013 r. Okręgowa Rada Adwokacka z siedzibą w P. powiadomiła Sąd, że w wyznaczeniu dla uczestników postępowania pełnomocnika z urzędu. W dniu 30 grudnia 2013 r. Przewodniczący zarządził doręczenie wyznaczonemu pełnomocnikowi postanowienie Sądu z dnia 17 września 2013 r. oraz poinformowanie uczestników postępowania o ustanowieniu dla nich pełnomocnika z urzędu. Nadto, z uwagi na wniesienie niniejszej skargi na przewlekłość postępowania, Przewodniczący zarządził przedłożenie akt sprawy po zakończeniu postępowania w tym przedmiocie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) – zwana dalej ustawą, reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności m.in. sądu rozpoznającego sprawę.

Stosownie do treści art. 2 ustawy strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez uzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Konieczne jest więc ustalenie, że wystąpiła zwłoka w postępowaniu sądowym, oraz że zwłoka w postępowaniu sądowym jest nieuzasadniona (post. NSA w Warszawie z 11.12.2013 r., I FPP 13/13, Lex nr 1405630; post. SA we Wrocławiu z 30.09.2013 r., II S 25/13, Lex nr 1378927). O nieuzasadnionej zwloce można mówić wówczas, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Ocena ta nie może być oderwana od obowiązku sądu rozpoznania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach (post. NSA w Warszawie z 30.07.2013 r., II FPP 9/13, Lex nr 1342903). Ustalenie zaistnienia przewlekłości postępowania nie jest zależne jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć skarżącego, a jest wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Przewlekłość jest bowiem pojęciem, które oznacza, że jakieś zdarzenia czy stany są nadmiernie rozciągnięte w czasie, rozwleczone i przedłużają się. Jest to, co oczywiste, pojęcie względne, a zatem zawsze musi być odnoszone do konkretnych realiów sprawy i przyjętego trybu postępowania. Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki, o jakim mowa w ustawie z 17 czerwca 2004 r. (zob. post. SA w Katowicach z 09.02.2005 r., sygn. akt II S 5/05, KZS 2005, z. 7-8, poz. 155; post. SA w Katowicach z 11.05.2005 r., II S 26/05, LEX nr 151808). Zauważenia nadto wymaga, że w judykaturze przyjmuje się, iż - z uwagi na brzmienie art. 14 cyt. ustawy - ustawodawca uznał za przewlekłe postępowanie, które trwa dłużej niż 12 miesięcy (por. np. postanowienia NSA w Warszawie z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie sygn. akt I OPP 1/13, publ. LEX nr 1273814, z dnia 23 listopada 2012 r., w sprawie sygn. akt I OPP 37/12, publ. LEX nr 1239411, z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sygn. akt II GPP 8/11, publ. LEX nr 1121132).

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie, której dotyczy rozpatrywana skarga, nie zachodzi przewlekłość postępowania. Analiza akt sprawy Sądu Rejonowego w Kępnie Wydział VI Cywilny Zamiejscowy z siedzibą w O. zarejestrowanej pod sygnaturą akt VI Ns 461/13 wskazuje, iż w sprawie tej Sąd Rejonowy od chwili wszczęcia postępowania podejmował kolejne, prawidłowe i adekwatne do etapu postępowania czynności, przy czym czynności te były podejmowane w stosunkowo krótkich, dostosowanych do okoliczności sprawy odstępach czasu. Oceny tej nie zmienia okoliczność, że od dnia wydania zarządzenia w przedmiocie zwrócenia się do Okręgowej

Rady Adwokackiej w P. o wyznaczenie dla uczestników postępowania pełnomocnika z urzędu do dnia wykonania tego zarządzenia upłynął dwuipółmiesięczny okres czasu. Należy bowiem uznać, że aczkolwiek okres ten był znacznie wydłużony, to jednak nie można jego zakwalifikować jako nadmierne odstępstwo od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności sądowych, uwzględniając okoliczność istnienia obowiązku sądu rozpoznania wszystkich spraw wniesionych do sądu bez nieuzasadnionej zwłoki i w związku z tym sukcesywnego wykonywania poszczególnych czynności we wszystkich sprawach toczących się w danym momencie w danym sądzie. Podkreślenia przy tym wymaga, że jeszcze przed wniesieniem rozpatrywanej skargi, zarządzenie z dnia 17 września 2013 r. zostało wykonane i sprawie został nadany dalszy, prawidłowy bieg. Oznacza to, iż wniesienie rozpatrywanej skargi nie było konieczne dla przeciwdziałania przewlekłości postępowania, które to przeciwdziałanie jest uważane za cel przedmiotowej instytucji procesowej (por. post. SN z 12.05.2005 r., III SPP 98/05, OSNP 2005/21/345), zaś jej funkcją jest przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego. Dodatkowo należy zauważyć, że od dnia wszczęcia postępowania w sprawie VI Ns 461/13 do dnia wniesienia niniejszej skargi upłynęło zaledwie siedem miesięcy, co oznacza, że na dzień rozpatrywania niniejszej skargi sprawa ta nie jest prowadzona przez czas odbiegający od zwykłego czasu rozpatrywania tego rodzaju spraw.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy orzekł jak w sentencji.